

Noodverlichtingen INFO

Een veel gestelde vraag, als het gaat om het aanbieden van onderhoudsovereenkomsten, is: "Waar staat voorgeschreven dat ik jaarlijks onderhoud dien te plegen en een logboek van de noodverlichtingsinstallatie moet bijhouden?".

Onderhoud wordt voorgeschreven in het Bouwbesluit (met name artikel 1.16 lid 1b) en in het ARBO besluit.

Bouwbesluit 2012:

Artikel 6.22 Aansturingsartikel

1. Een bouwwerk heeft zodanige voorzieningen dat het ontvluchten goed kan verlopen.
2. Voor zover voor een gebruiksfunctie in tabel 6.22 voorschriften zijn aangewezen, wordt voor die gebruiksfunctie aan de in het eerste lid gestelde eis voldaan door toepassing van die voorschriften en de krachtens die bepalingen gegeven voorschriften.

Artikel 6.24 Vluchtrouteaanduidingen

1. Een ruimte waardoor een verkeersroute voert en een ruimte voor meer dan 50 personen hebben een vluchtrouteaanduiding die voldoet aan NEN 6088 en aan de zichtbaarheidseisen, bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838.
2. Een wegtunnel heeft een vluchtrouteaanduiding die voldoet aan NEN 6088 en aan de zichtbaarheidseisen, bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838. De vluchtrouteaanduiding is niet hoger dan 1,5 m boven de vloer aangebracht en de afstand tussen twee vluchtrouteaanduidingen is niet meer dan 25 meter, gemeten langs de tunnelwand.
3. Een vluchtrouteaanduiding als bedoeld in het eerste of tweede lid is aangebracht op een duidelijk waarneembare plaats.
4. Een vluchtrouteaanduiding als bedoeld in het eerste of tweede lid voldoet binnen 15 seconden na het uitvallen van de voorziening voor elektriciteit, gedurende een periode van ten minste 60 minuten, aan de zichtbaarheidseisen bedoeld in de artikelen 5.2 tot en met 5.6 van NEN-EN 1838.
5. Op een vluchtrouteaanduiding als bedoeld in het eerste lid gelegen op een vluchtroute vanuit een ruimte met een verlichtingsinstallatie niet zijnde noodverlichting als bedoeld in artikel 6.3, zijn bij het uitvallen van de voorziening voor elektriciteit de in het eerste lid bedoelde zichtbaarheidseisen niet van toepassing.
6. Een deur in een tunnel die toegang geeft tot een beschermde route als bedoeld in afdeling 2.12 is uitgevoerd in de kleur groen, RAL 6024.
7. Bij een vluchtrouteaanduiding als bedoeld in het tweede lid is goed zichtbaar aangegeven de loopafstand in twee richtingen tot het einde van de tunnelbuis of, indien die loopafstand korter is, de loopafstand tot de meest nabije toegang als bedoeld in het zesde lid.

Artikel 1.16 Zorgplicht:

1. Een bij of krachtens de wet aanwezige installatie als bedoeld in hoofdstuk 6 van dit besluit:
 - a. functioneert overeenkomstig de op die installatie van toepassing zijnde voorschriften;
 - b. wordt adequaat beheerd, onderhouden en gecontroleerd, en
 - c. wordt zodanig gebruikt dat geen gevaar voor de gezondheid of de veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.

2. Na het aanbrengen of wijzigen van een kabel-, leiding- of andere doorvoer in of door een scheidingsconstructie waarvoor op grond van dit besluit een eis met betrekking tot de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag of rookdoorgang geldt, wordt de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag of rookdoorgang op adequate wijze gecontroleerd.

Arbobesluit:

Artikel 3.7. Veilig gebruik van vluchtwegen en nooduitgangen:

1. Vluchtwegen en nooduitgangen zijn vrij van obstakels.
2. Nooduitgangen kunnen te allen tijde worden geopend.
3. Deuren van nooduitgangen en deuren op het traject van de vluchtwegen zijn op eenvoudige wijze van binnen- uit naar buiten toe te openen.
4. Schuif- en draaideuren worden niet als nooduitgang gebruikt.
5. De vluchtwegen en nooduitgangen die bij het uitvallen van de verlichting slecht zichtbaar zijn, zijn voorzien van een adequate noodverlichting.
6. De vluchtwegen, de deuren en poorten op het traject van de vluchtwegen alsmede de nooduitgangen zijn gemarkeerd door signalen die voldoen aan het bij of krachtens afdeling 2 van hoofdstuk 8 bepaalde.

Artikel 3.9. Noodverlichting

Arbeidsplaatsen waar werknemers bij het uitvallen van het kunstlicht aan bijzondere gevaren zijn blootgesteld, zijn voorzien van adequate noodverlichting. Indien noodverlichting niet mogelijk is, beschikken de werknemers over individuele verlichting.

Functionele inspectie en adequaat onderhoud, wat betekent dat?

De volgende punten worden uitgevoerd bij een controle op basis van de ISSO-publicatie 79 (herziende versie 2010):

Algemeen deel inspectie:

- Opname algemene gegevens opdrachtgever en gebouw
- Is er een goedgekeurd ontwerp van de noodverlichting (tekening)?
- Inspectie op positionering en vluchtwegaanduiding
- Vaststellen laatste controledatum

Inspectie van armaturen:

- Controle op beschadigingen, vervuiling en veroudering
- Controle op foutmeldingen
- Functietest op autonomie (brandduur op batterij), luminantie en responstijd

Onderhoud van armaturen:

- Vervanging lichtbron (indien van toepassing)
(FL buis 1x per jaar, LED 1x per 8 jaar)
- Vervanging batterij (indien van toepassing)
- Testen na vervanging lichtbron/batterij

Afronding controle:

- Rapportage inspectie en onderhoud (statusoverzicht c.q. logboek)

Wat kunnen de gebreken zijn aan een noodverlichtingsinstallatie.

Algemeen deel inspectie:

- Een noodverlichtingarmatuur hangt op de verkeerde positie, bijvoorbeeld vanwege een verbouwing
- Een noodverlichtingarmatuur heeft een verkeerd pictogram
- De noodverlichtingsinstallatie wordt niet jaarlijks geïnspecteerd en onderhouden en vastgelegd in een logboek

Inspectie van armaturen:

- Krassen in de lichtdoorlatende kap kunnen de lichtopbrengst verminderen
- Stof of aanslag kan de functie van het armatuur beperken
- De FL buis is stuk
- De batterij lekt of is verouderd
- De brandduur van de batterij is onvoldoende (minimaal 1 uur)
- De luminantie is onvoldoende (niet goed zichtbaar)
- Oververhitting van componenten

Batterijen

De levensduur van batterijen voor noodverlichting is 4 jaar (vergelijkbaar met een mobiele telefoon). Daarna kan niet worden gegarandeerd dat de batterijen nog voldoende functioneel zijn om de noodverlichting 1 uur te laten branden bij stroomuitval.

Op een batterijen van zit gemiddeld 4 jaar garantie.

De levensduur van 4 jaar geldt indien de batterijen 1x per jaar worden ontladen.

Dat kan handmatig bij armaturen zonder zelftest en gebeurt automatisch bij armaturen met een zelftest. Indien de batterijen niet jaarlijks worden onderhouden dan dienen de batterijen om de 3 jaar te worden vervangen, zie ook de info op www.bvadvies.nl.

Raadpleeg fabrikant Raadpleeg fabrikant Raadpleeg fabrikant Raadpleeg fabrikant gelijk met
accu gelijk met accu

Lichtbron
(1 uur gebruik p/j)

4-5 jaar na plaatsing / in gebruik 4-5 jaar na plaatsing / in gebruik 16 jaar na plaatsing / in
gebruik 4 jaar na productie batterij

Batterij in armatuur (decentraal) Batterij in voedingskast (centraal) Electronica (VSA/LED)

4 of 10 jaar na productie batterij 8 jaar na plaatsing / in gebruik

Zie armatuur
Raadpleeg fabrikant
Raadpleeg fabrikant
8 jaar na plaatsing / in gebruik

Tabel 6.1 Onderhoudsinterval componenten noodverlichting (ISSO-publicatie 79 herziene versie 2010)

Onderdeel		Controle	Vervangen preventief	Opmerkingen
Armatuur		Visueel/werking	16e jaar na plaatsing / in gebruiknaam	Raadpleeg fabrikant
Lichtbron	FL Fluorescentie 8W	Werking	1 jaar na plaatsing / in gebruik	Raadpleeg fabrikant
(bij continu gebruik)	Compact fluorescentie	Werking	1 jaar na plaatsing / in gebruik	Raadpleeg fabrikant
	LED	Werking	8 jaar na plaatsing / in gebruik	Raadpleeg fabrikant
Lichtbron	FL Fluorescentie 8W	Werking	4-5 jaar na plaatsing / in gebruik	gelijk met accu
(1 uur gebruik p/j)	Compact fluorescentie	Werking	4-5 jaar na plaatsing / in gebruik	gelijk met accu
	LED	Werking	16 jaar na plaatsing / in gebruik	Zie armatuur
Batterij in armatuur (decentraal)		Werking	4 jaar na productie batterij	Raadpleeg fabrikant
Batterij in voedingskast (centraal)		Werking	4 of 10 jaar na productie batterij	Raadpleeg fabrikant
Electronica (VSA/LED)		Werking	8 jaar na plaatsing / in gebruik	8 jaar na plaatsing / in gebruik

Onderhoudsadviezen voor noodverlichtings-armaturen

Meting verlichtingssterkte (lux)

Ook voor het meten van de verlichtingssterkte (lux) kunt u bij noodverlichting OK terecht. Met de juiste apparatuur brengen wij de verlichtingssterkte van de noodverlichting deskundig in beeld.

De verlichtingssterkte is de maat voor de hoeveelheid lichtstroom die op een bepaald oppervlak neerkomt.

Batterijen in noodverlichtingsarmaturen

Waarom batterijsets tijdig vervangen?

- Om de lichtopbrengst van 1 lux bij spanningsuitval te handhaven.
- Om de voorgeschreven brandduur van 1 of 3 uur (afhankelijk van het armatuurtype) te halen.
- Omdat bij defecte batterijen hogere stromen kunnen ontstaan, waardoor de printplaten sneller verouderen of zelfs defect raken.

Waarvan is de levensduur van de batterijsets afhankelijk?

- Het merk en technische specificaties van de batterijsets.
- De frequentie en de tijdsduur waarin de armaturen in noodbedrijf worden geschakeld.
- Zowel een te hoge als te lage omgevingstemperatuur heeft invloed op de levensduur.
- Daarom heeft VanLien FR (vriescel) en LS (lichtsensor) armaturen ontwikkeld, geschikt voor omgevingstemperaturen van 5°C tot -25°C.
- Onderhoud aan het complete noodverlichtingsarmatuur.

Wanneer vervangt u de batterijen?

- Indien u de batterijen jaarlijks niet geheel ontladst, dient u deze preventief na ieder derde jaar te vervangen. Ontlaadt u de batterijen wel ieder jaar in het geheel (zoals bij ZT armaturen) dan vervangt u de sets na ieder vierde jaar preventief.
- Defecte batterijen dient u direct te vervangen. Het noodverlichtingsarmatuur functioneert dan immers niet correct bij een netspanningsuitval. Dit met alle gevolgen van dien.

Toepassen van batterijsets van andere leveranciers:

- Door het toepassen van niet-originele batterijen vervalt de garantie op het armatuur. Vaak hebben niet-originele batterijen dezelfde afmetingen en capaciteiten. Dit zegt echter niets over de overige batterijspecificaties. Zo kunnen temperatuurbestendigheid, aantal laad- en ontladcycli, batterijafmeting en aansluitklemmen afwijken. In de praktijk kunnen deze batterijen een aanzienlijk kortere levensduur hebben of zelfs schade veroorzaken aan de elektronica.

Advies aangaande batterijsets:

- Kies voor batterijsets die voldoen aan de door VanLien gestelde hoge eisen en specificaties.
- Pleeg regelmatig onderhoud. Ontlaad batterijen in de armaturen minstens één keer per jaar, door het armatuur in noodbedrijf te schakelen (minimaal één of drie uur afhankelijk van het type). Armaturen, die zijn voorzien van een VanLien ZelfTest (ZT) ontladen de batterijen automatisch tweemaal per jaar.